

найбільш ефективний шлях анаеробної біологічної конверсії органічних відходів в паливо. Серед переваг цього методу - відносна простота і економічність технології. Метаногенні бактерії можуть перетворювати в метан відходи сільськогосподарської та харчової промисловостей, солому, проводити очищення комунальних стічних вод, переробку відходів деревної та харчової промисловості, а також перетворювати торф в біогаз. Технологія біогазу забезпечує близько 15% енергії Німеччини, а в Швеції не лише тисячі автомобілів їздять на біогазі, а й потяги. Однак лідером у цій галузі є Китай, де працюють близько 200 електростанцій та понад 60% автобусного парку країни працюють на біогазі. Крім того, Китай є навіть експортером біогазу в інші країни світу. [5]

Дійсно, розвиток альтернативних видів палива за останні роки дуже вражаючий. Ще 10 років тому було важко уявити, що це можливо. Тоді це були лише мрії та прогнози. Проте зараз скепсис поступово розсіюється, і альтернативні види палива все більше використовуються у транспорті та інших сферах. Питання біологічного палива стає дуже важливим і актуальним. Відбуваються перегони за найкращий метод використання відновлюваної сировини в енергетиці та хімічній промисловості. Вже зараз можна сміливо сказати, що біологічне паливо це паливо майбутнього.

Список літератури

1. Patent Application Publication / Kanzius. - Systems and methods for processing salt water, Pub. No.:2009/0294300.
2. Бородіна О. Відтворювальна енергетика – перспективи для сільського господарства. *Пропозиція*. 2008. № 10. С. 90–94.
3. Мильніченко С. М. Науково-практичні проблеми розвитку енергетичного комплексу регіону [Текст]: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.05 / Мильніченко Сергій Михайлович. — Черкаси, 2014. — 24 с.
4. Моделювання впливу інтеграційних рішень в енергетиці на передумови сталого розвитку території: [монографія] / І. І. Гусєва, В. В. Дергачова, Н. В. Караєва І. В. Сегеда. — Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2010. — 364 с.
5. Шевцов А. Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії в Україні у світлі нових європейських ініціатив. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/november08/2.htm>.

ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ ОЧИМА МИТЦІВ: ХУДОЖНІ ТВОРИ У ЗІБРАННІ ПОЛТАВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО

Чеботарьова Л. В., Кигим С. Л.

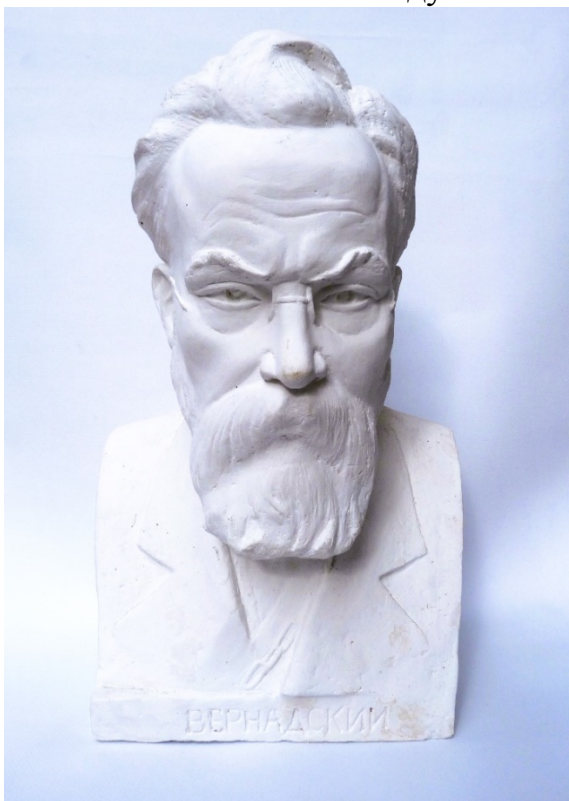
Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, м. Полтава

Мистецтво – це завжди розповідь про людину, для людини та в ім'я людини. Тож не дивно, що «мистецький простір» як соціокультурне середовище, своєрідна платформа самовираження й свободи, не залишив

поза увагою видатну постать В. І. Вернадського – геніального вченого-природознавця, мислителя, основоположника генетичної мінералогії, біогеохімії, радіогеології, вчення про живу речовину та біосферу, одного із засновників Національної академії наук України.

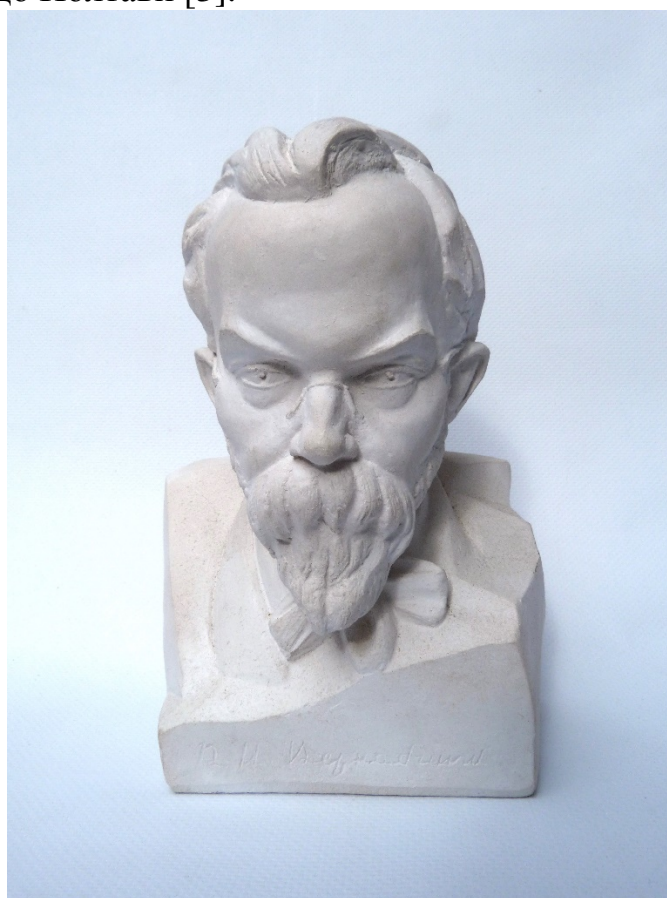
У фондах Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського зберігається декілька робіт відомих художників Полтавщини, які увічніюють образ В. І. Вернадського – М. Г. Когана, В. Г. Волкової, С. І. Пашинського, В. І. Побокова. Особливу увагу привертають гіпсові скульптури. Як відомо гіпс являє собою матеріал, що часто використовується для виконання об'ємно-рельєфних фігур, завдяки своїй легкості в обробці та здатності дрібними деталями передавати виразність форм. Скульптура, виконана з гіпсу, може бути пластичною та гнучкою в обробці, що дозволяє передати усю красу і динаміку образу. Представлені нижче мистецькі твори віднесені до групи зберігання «Скульптура», виконані авторами за допомогою техніки відливання у формі з ручною доробкою, які належать до двох типів скульптури: скульптура малих форм та барельєф.

Погруддя В. І. Вернадського (рис. 1), інвентарний номер ПКМВК 75017 Ск 65, створене в 1986 р. Миколою Григоровичем Коганом (1929–1988) – скульптором, графіком, членом спілки художників України (1969), вважається класичним твором художника, адже основні галузі в яких він працював – станкова і монументальна скульптура, станкова графіка [1]. Виріб білого кольору, висота 45 см, ширина 23,5 см, довжина 24 см. Учений зображений без головного убору, в окулярах. Внизу, на підставці напис: «Вернадский», на звороті підпис автора в тісті – «Ск-р Н. Коган». Загалом, скульптурі притаманна архітектонічність структури, стриманість пластичної форми, емоційна виразність обличчя та велич духовної краси.

**Рис. 1 Погруддя В. І. Вернадського. Скульптор Микола Коган. 1986 р.
Гіпс. Відливання у формі з ручною доробкою. Вис. 45 см.**

Наступний мистецький твір, що увічніє монументальну постать ученого – настільне портретне погруддя «Вернадський В. І.» ПКМВК 80824 Ск 74 (рис. 2), створене в 2005 р. Валентиною Гнатівною Волковою (д. н. 1950 р.) – скульпторкою, членом Національної спілки художників України (1990), мешканкою міста Кременчука [6]. Виріб білого кольору, висотою 19 см, шириною 13 см, довжиною 11,5 см. Володимир Іванович зображений без головного убору, в окулярах, у піджаку з відворотами, під ним сорочка та стрічка зав'язана бантом на шії. На лицьовій стороні напис: «В. І. Вернадський». Скульптуру було подаровано до музейного фонду О. О. Ігнатенком – вернадистом, краєзнавцем, мешканцем Кременчука під час чергового візиту до Полтави [3].

**Рис. 2 Погруддя В. І. Вернадського. Скульптор Валентина Волкова.
2006 р. Гіпс. Відливання у форму з ручною доробкою. Вис. 19 см.**

У 2013 р. у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського в рамках відзначення 150-річчя від дня народження В. І. Вернадського була відкрита масштабна виставка під назвою «На шляху до ноосфери», що працювала понад рік і знайомила відвідувачів з генієм вітчизняної науки. Під час відвідин виставки В. В. Никифоровим – доктором біологічних наук, професором Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського було подаровано науковцям науково-дослідного експозиційного відділу природи музею ще одну скульптуру В. І. Вернадського авторства Валентини Волкової (ПКМВК 88356 Ск 93) [3].

Різновид випуклого рельєфу, в якому об'єм виступає над площиною зображення не більше, ніж на половину свого обсягу називають барельєфом, він особливо популярний у художників-скульпторів. [9].

Наступний мистецький твір у зібранні Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського – барельєф В. І. Вернадського ПКМВК 86803 Ск 83 (рис. 3) створений у 2012 р. Святославом Івановичем Пашинським (1978–2022) – скульптором та керамістом, викладачем Полтавської дитячої художньої школи, лауреатом щорічної міської премії імені Миколи Ярошенка у номінації – «Образотворче мистецтво. Скульптура» (2018), членом Полтавської обласної організації Національної спілки художників України (2019). У 2014 р. С. І. Пашинський добровольцем пішов до лав Збройних Сил України (до вересня 2015 р. знаходився у складі 16-го окремого мотопіхотного батальйону).

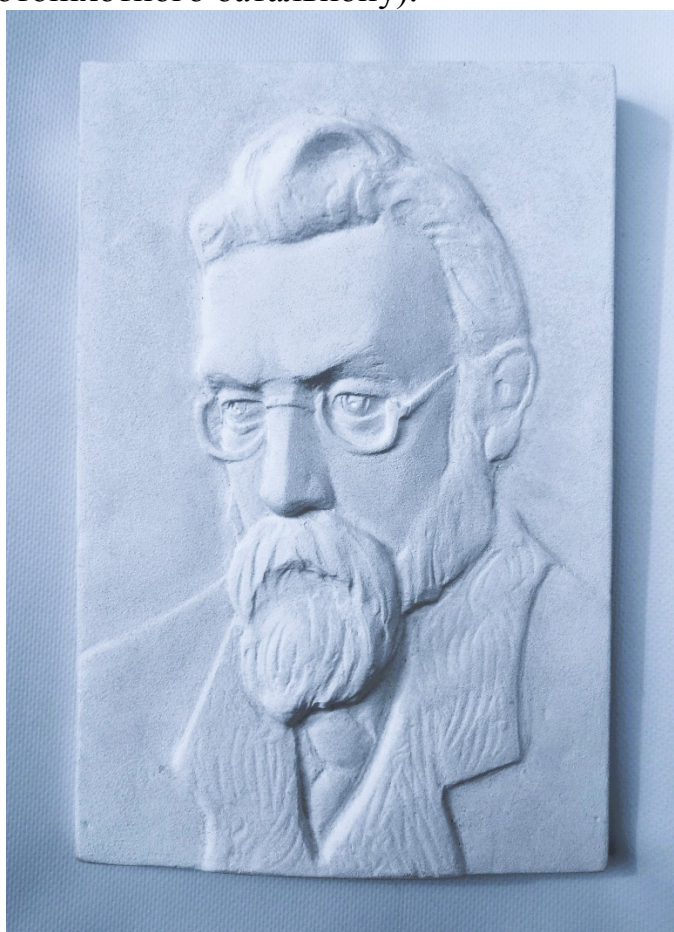

Рис. 3 Барельєф В. І. Вернадського. Скульптор Святослав Пашинський. 2012 р. Гіпс. Відливання у форму з ручною доробкою. 20x30x2 см.

Із початку повномасштабної військової агресії рф проти України вступив добровольцем до лав ЗСУ. Загинув 26 березня 2022 року біля с. Новозлатопіль Запорізької обл. Вшановуючи пам'ять талановитого викладача, у 2023 р. на будівлі Полтавської дитячої художньої школи встановлено меморіальну дошку, а школі присвоєно почесне ім'я героя [7].

Барельєф білого кольору, із погрудним зображенням В. І. Вернадського, голова повернена на $\frac{3}{4}$, добре проглядаються окуляри, у сорочці з краваткою та піджаку з відворотами. Розмір виробу 20x30x2 см.

Святослав Пашинський передав свою роботу власноруч до фондів музею у 2013 р. на пошану 150-ї річниці з дня народження славетного вченого [3].

Загальновідомо, що в образотворчому мистецтві портрет є найважливішим проявом майстерності художника. Живописні портрети завжди були дорогоцінними скарбами будь-якої особистості. Віктор Самородов у своєму дописі зазначає: «На думку теоретика мистецтва епохи відродження Леона Баттіста Альберті, життєва сила мистецтва портрета може зробити відсутніх присутніми і тих, що пішли з життя, – живими» [8]. Тож не дивно, що Віктор Миколайович відчайдушно шукав полтавського художника, який би створив копію прижиттєвого портрета Володимира Вернадського, написаного в 1913 р. в Шишаках відомою художницею і близькою родичкою вченого – Катериною Зарудною-Кавос (1861-1917). Оригінал за заповітом художниці ще у далекому 1917 р. був переданий до літературного музею Пушкінського дому в Санкт-Петербурзі [4, 5, 8]. За роботу по створенню копії портрета В.І. Вернадського (рис. 4) взявся Валерій Іванович Побоків (д. н. 1947) – художник, графік, вернадист, лауреат Полтавської обласної премії імені П. Артеменка (1978), заслужений працівник культури України (2009). Картину завершено у 2020 р., зберігається у групі «Живопис» з обліковими позначеннями ПКМВК 93537 Ж 720 (рис. 4) [2]. Робота виконана на полотні, олійними фарбами, розмір – 79x57 см. Валерію Івановичу вдалося надзвичайно точно передати образ: «вузьке, витончене обличчя, високе випукле чоло вченого, темне волосся із сивиною... Але вони були лише фоном для очей, незвичайно чистих, ясних і глибоких...» [8].

**Рис. 4 Портрет В.І. Вернадського. Художник Валерій Побоків. 2020 р.
Полотно, олія. 79x57 см.**

Завдяки старанням та добротності В. М. Самородова – вченого-ботаніка, доцента Полтавського державного аграрного університета та В. І. Побокова, художника-реставратора Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського копія першого прижиттєвого портрету В. І. Вернадського поповнила музейну колекцію.

Згадані у розвідці мистецькі твори назавжди увічнять незабутнє ім'я Володимира Івановича Вернадського, збережуть образ інтелігентної, вольової, багатогранної особистості.

Список літератури

1. Белявська О. Ю. Коган Микола Григорович. *Архітектори і місто* : монографія / уклад. та ред. Белявська О. Ю. ; Полтавська організація Національної спілки архітекторів України. Полтава : ТОВ АСМІ, 2018. С. 138.
2. Інвентарна книга ПКМВК Ж-1. Розпочата 1948 року. 198 с.
3. Інвентарна книга ПКМВК Ск-1. Розпочата 1948 року. 301 с.
4. Кигим С. Відновлено шишацький портрет Вернадського. *Сільське життя*. 2019. 6 груд. С. 5.
5. Кигим С. Володимир Вернадський повернувся до свого улюбленого музею. *Вечірня Полтава*. 2019. 4 груд. С. 13.
6. Маньков В. А. «Волкова Валентина Гнатівна». *Енциклопедія Сучасної України*. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: <https://esu.com.ua/article-27694> (дата звернення : 17.03.2024).
7. Полтавській художній школі присвоїли ім'я викладача Святослава Пашинського, який загинув на війні. URL: <https://suspilne.media/573285-poltavskij-hudoznij-skoli-prisvoili-ima-vikladaca-svatoslava-pasinskogo-akij-zaginu-v-na-vijni/> (дата звернення : 17.03.2024).
8. Самородов В. А він живий у величі портретній. *Вечірня Полтава*. 2013. 6 листоп. С. 10.
9. Сотська Г. Шмельова Т. Словник мистецьких термінів. Херсон : Вид. Стар, 2016. 52 с.

ВПЛИВ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЛОГІСТИКУ АВТОТРАНСПОРТНОЇ КОМПАНІЇ

Чобітько О.В., Школяр С.П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава

Сьогодення розвитку економіки передбачає взаємодію структурних елементів логістики автотранспортної компанії, оскільки корпоративні процеси сприятимуть зростанню ефективності управлінських рішень. Така провідна галузь економіки як транспорт впливає та забезпечує функціонування і розвиток всіх галузей господарського комплексу країн, їх взаємодію під час економічного розвитку, а також в форс-мажорних умовах. Для нашої країни транспортна галузь є важливим сегментом для її економіки